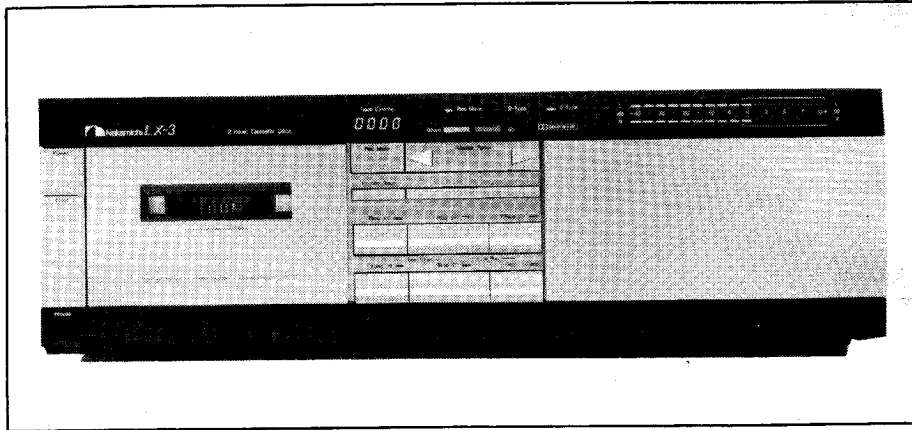

Nakamichi LX-3 recorder

Na de zeer positieve bespreking van de ZX-7, vorige maand, ligt het in de lijn der verwachting dat de bespreking van de maar half zo dure LX-3 zo niet een oktaaf, dan toch wel een toontje lager wordt 'gezongen'. Dat is niet het geval. Om maar eens met de conclusie te beginnen: de prestaties van de LX-3 liggen bij normaal gebruik zo dicht bij die van de ZX-7, dat in de meeste gevallen de LX-3 de verstandigste keus zal zijn. En in deze tijd van buikriemen en ander marteltuig is dat goed nieuws.

Met normaal gebruik bedoel ik het op cassette opnemen van radio-uitzendingen en grammofoonplaten. Ik denk dat veruit de meeste bezitters van cassettedecks die dáárvoor hebben aangeschaft. Ook bij toepassing van de LX-3 kan gesteld worden dat de beperking van de kwaliteit niet in de recorder, maar in de uitzending of de plaat zit. Het spreekt vanzelf dat daarbij uitgegaan wordt van een goede kwaliteit cassette. Speciaal bij radio-uitzendingen kunnen we rustig stellen dat geen enkele uitzending het ruisniveau van noch de ZX-7, noch de LX-3 haalt. En dan hoeft u niet eens Dolby C te gebruiken. Wanneer vrijwel uitsluitend platen worden opgenomen, moet natuurlijk rekening worden gehouden met de komst van de Compact Disc. Bij gebruik van Dolby C is de ruisafstand van beide recorders ruimschoots voldoende om dat probleemloos aan te kunnen. Kort en goed, wanneer u uw cassetterecorder wilt gebruiken voor het vastleggen van radioprogramma's en platen, dan biedt het aanschaffen van de ZX-7 geen enkel kwalitatief voordeel boven de LX-3. Ik gebruik beide recorders nu geruime tijd naast en door elkaar en kom tot de conclusie dat er een aanzienlijk betere bron voor nodig is dan een radio-uitzending om aan te tonen dat de ZX-7 de meerdere is. Niet onbelangrijk is in dit verband ook dat het weergeven van een bandje op de ene of de andere recorder geen enkel hoorbaar verschil geeft. Ook niet met gebruik van Dolby C.

Twee of drie koppen

Veel muzikliefhebbers zullen het betreuren dat de LX-3 maar twee koppen heeft en op grond daarvan toch de voorkeur geven aan de driekoppen

LX-5. Het belangrijkste argument is daarbij, dat met drie koppen direct tijdens de opname beoordeeld kan worden hoe het signaal op de band komt. Als dat het enige argument is, vind ik dat zonde van het geld, want de LX-5 kost maar liefst een slordige achthonderd gulden méér! Bovendien heeft de LX-5 geen azimuth-afstelling zoals de ZX-7, wat bij toepassing van drie koppen echt noodzakelijk is, wil men tenminste het voordeel van gescheiden opname- en weergavekoppen volledig benutten. Het grote voordeel van gescheiden koppen zit namelijk niet in het feit dat u achter-band kunt luisteren, maar in de mogelijkheid beide koppen optimaal voor hun taak te ontwerpen. De eisen die gesteld worden aan een opnamekop zijn heel anders dan die aan een weergavekop. Een combinatiekop voor opname en weergave is derhalve altijd een compromis en ik heb dan ook met enige verbazing geconstateerd dat Nakamichi de volle waarheid spreekt als zij stelt dat de LX-3 vele driekoppenrecorders achter zich laat. Dat zegt ook iets over het benutten van de mogelijkheden door veel fabrikanten.

In veel andere opzichten is het gebruik van de LX-3 volstrekt gelijk aan dat van de ZX-7. De meters zijn identiek en erg goed. Toch zou ik, als ik mocht kiezen, liever de oude draaispoelmeters gehad hebben omdat die prettiger aflezen. Deze LED-meters werken met stapjes die ik vaak wat te grof vind. Goed uitsturen is echter geen enkel probleem en op dat punt voldoen ook deze meters perfect. Over uitsturen gesproken. Veel muzikliefhebbers blijken een ingebakken angst te hebben om over de 0dB heen te gaan bij opname.

Ik wijs erop dat zeker met de meters zoals die op de LX-3 en de ZX-7 zitten optimaal uitsturen van de cassette mogelijk is. Lees ook de voortreffelijke handleiding op dat punt en volg die raad op. Goed uitsturen is de goedkoopste ruisonderdrukker die er is!

Tot slot nog een paar punten van kritiek. Het venster in het cassetteluik is veel te klein, waardoor het etiket op de cassette niet te zien is. De aanduiding van de bandsoorten maakt gebruik van de code zoals die op de Nakamichi cassettes staat, maar die is bepaald niet gebruikelijk. Vooral zij die slechts een

enkele keer van de recorder gebruik maken, raken daardoor in verwarring. De lichtsignalering van het in gebruik zijnde Dolby systeem op de LX-3 wordt op de ZX-7 node gemist.

Resumé

Kiezen tussen bijv. de LX-3 en de ZX-7 is een strikt persoonlijke aangelegenheid. Net zoiets als het kiezen tussen een Leica M-4 of een R-4. (Ja, daar ben ik uit). Ik kan wel een paar argumenten geven. De ZX-7 is een veelzijdige recorder met topprestaties, die geschikt is voor elke goede band en daarop in luttele seconden kan worden aangepast. Hij kan met lopende band klikvrij overschakelen van weergave naar opname, hij kan „rangeren” (snel en langzaam de band langs de kop heen en weer bewegen om een exacte plaats te vinden) en heeft ingebouwde generatoren voor het perfect afregelen. Kortom, de ideale recorder voor de meer technische gebruiker.

De LX-3 heeft een ander karakter. Hoewel een zekere aanpassing mogelijk is door de extern regelbare bias, moet u ervan uitgaan dat u zich houdt bij de bandsoort (merk en type) waarop de recorder is afgeregeld. Welk merk en type dat moet zijn, kunt u bij aankoop aangeven. Later veranderen is altijd mogelijk.

Nogmaals: de prestaties van beide recorders liggen op het gehoor dicht bij elkaar. Hoe dicht, blijkt wellicht daaruit, dat mijn aanvankelijke voornemen om bij gelegenheid de LX-3 te vervangen door een tweede ZX-7 beslist niet door gaat. Het kost mij geen enkele moeite te stellen, dat beide Nakamichi's ieder in hun klasse het beste bieden waartoe het medium cassette op dit ogenblik in staat is. Zeker de LX-3 is voor zijn prijs nauwelijks te evenaren.

Importeur: TransTec, Rotterdam.
Prijs: f 1680,-.